

SÄÄDÖSKOKOELMA

Konserniohje

Kv 10.12.2018 § 145

SISÄLLYS

Sisällys	1
1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite.....	3
1.1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoitteet	3
1.2 Konserniohjeen sitovuus.....	3
1.3 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	4
2 Konsernin ohjaus.....	4
2.1 Omistajaohjauksen lähtökohdat	4
2.2 Ohjauksen ja valvonnan järjestäminen	5
2.3 Sopimusohjaus	5
3 Kaupungin ennakkokannan hankkiminen	6
4 Talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	8
4.1 Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	8
4.2 Investointi ja rahoitussuunnitelmat.....	8
4.3 Omaisuuden hoito ja rahoitus	9
5 Konsernin sisäiset palvelut.....	9
5.1 Konsernitilin käyttö	9
5.2 Julkiset hankinnat	10
5.3 Konsernin sisäiset hankinnat	10
5.4 Konsernin sisäinen yhteistyö	10
5.5 Viestintä ja markkinointi	11
5.6 Tietojärjestelmät.....	11
5.7 Tietosuoja.....	11
6 Henkilöstö ja johtaminen.....	11
6.1 Liiketoimintasuunnitelma ja strategia	11
6.2 Henkilöstö	12
6.3 Lahjoman vastaiset periaatteet	13
7 Tiedottaminen ja tiedonsaanti.....	13
7.1 Tytäryhteisöjen tiedottamisvelvollisuus	13
7.2 Asiakirjojen julkisuus.....	14
7.3 Luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen	14
7.4 Vaitiolovelvollisuus	14
8 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen.....	15
8.1 Konserniraportointi ja seuranta.....	15
8.2 Tilikausi ja konsernitilinpäätös.....	15

8.3	Tilintarkastus.....	16
8.4	Sisäinen valvonta	16
8.5	Riskienhallinta ja vakuuttaminen.....	16
8.6	Business controller -toiminta	17
8.7	Sisäinen tarkastus	17
8.8	Tarkastuslautakunnan tehtävät ja oikeudet	17
8.9	Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin	17
9	Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	18
9.1	Hallituksen jäsenten toimikausi ja lukumäärä	18
9.2	Hallituksen jäsenten nimeäminen	18
9.3	Hallituksen jäsenen pätevyys.....	19
10	Tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa	20
10.1	Yhtiökokous.....	20
10.2	Osakkeenomistajien kokous	21
10.3	Hallituksen tehtävät.....	21
10.4	Hallituksen puheenjohtaja	22
10.5	Hallituksen työskentely ja päätöksenteko	22
10.6	Hallituksen toiminnan arviointi.....	24
10.7	Hallituksen toimikunnat.....	24
10.8	Toimitusjohtaja	24
10.9	Johdon palkkaus, palkkiot ja muut etuudet.....	26
11	Muut säännökset	26

Hyväksytty KV 10.12.2018

Voimaantulo 1.1.2019

1 KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITE

1.1 KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tässä ohjeessa määritellään Hämeenlinnan kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen johdon rooli ja velvollisuudet sekä pelisäännöt sille, miten kaupunki käyttää määräysvaltaa yhteisöissään.

Konserniohjeen tavoitteena on varmistaa, että kaupungin toimintaa ja omaisuutta yhteisöissä hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuutena turvaten. Konserniohjeella huolehditaan siitä, että kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt noudattavat hyvää hallintotapaa (corporate governance) ja että omistajan näkemys tulee otetuksi huomioon yhteisön päätöksenteossa.

1.2 KONSERNIOHJEEN SITOVIUUS

Kuntalaki (410/2015) 47.3 §: konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohje koskee kaikkia Hämeenlinnan kaupungin tytäryhteisöjä niiden yhteisömuodosta riippumatta, ellei asianomaista tytäryhteisöä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu. Hämeenlinnan kaupungin tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jonka osalta kaupunki on määräysvallan suhteen emoyhtiön asemassa. Niissä tytäryhteisöissä, joissa on kaupungin lisäksi muita omistajia, tulee ohjeiden noudattamisesta sopia muiden omistajien kanssa. Tällöin konserniohjetta noudatetaan soveltuvin osin siten että osakeyhtiölain 1. luvun 7 §:n mukainen omistajien yhdenvertaisuus täyttyy.

Kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös kaikissa muissa yhteisöissä, joiden hallinnossa kaupunki on mukana (ml. osakkuusyhteisöt, kuntayhtymät, muut yhtiöt ja säätiöt, yhdistykset).

Konserniohje koskee myös kaupungin luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita.

Konserniohje on luonteeltaan ohjeellinen. Kuntalain lähtökohtana kuitenkin on, että konserniohjeesta voi poiketa ainoastaan erittäin painavin perustein. Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Jos konserniohjeeseen perustuva yksittäinen ohje on ristiriidassa yhteisöä koskevien yhtiöjärjestyksen tai vastaavan, yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan yhtiöjärjestyksiä/-sääntöjä tai pakottavaa lainsäädäntöä.

1.3 KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN

Tämän konserniohjeen hyväksyy Hämeenlinnan kaupunginvaltuusto ja se on voimassa toistaiseksi.

Tytäryhteisön yhtiökokouksen tai vastaavan ylintä päätösvaltaa käyttävän hallintoelimen sekä yhteisön hallituksen tulee käsitellä konserniohje ja hyväksyä siinä annetut toimintaohjeet yhteisöä sitoviksi niiden lainmukaisuutta koskevalla edellytyksellä. Myös tytäryhteisöjen omien tytäryhteisöjen tulee käsitellä kaupungin konserniohje hallintoelimissään.

Tytäryhteisön johdon on ilmoitettava omistajaohjauksen yksikölle, mikäli se katsoo, ettei konserniohjetta voi jonkin asian osalta noudattaa.

Konserniohje tulee viedä myös osakkuusyhteisön hallituksen tai vastaavan käsittelyyn siten, että hallitus merkitsee konserniohjeet vähintään tiedoksi.

Myös muiden yhteisöjen, joiden hallinnossa Hämeenlinnan kaupunki on mukana, on hyvä käsitellä konserniohje hallituksissaan.

2 KONSERNIN OHJAUS

2.1 OMISTAJAOHJAUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Kaupunginvaltuusto päättää kaupungin omistajapolitiisista linjauksista. Valtuuston linjaamaa omistajapolitiikkaa toteutetaan omistajaohjauksella.

Kaupungin omistajapolitiikka on mahdollisimman avointa ja aktiivista toimintaa, jossa pyritään johdonmukaisiin ja ennustettaviin ratkaisuihin. Lähtökohtana on kaupunginvaltuuston hyväksymä strategia ja muut omistajapolitiikkaa koskevat päätökset.

Kaupunkikonsernia johdetaan ja kehitetään kaupungin ja sen tytäryhteisöjen muodostamana kokonaisuutena kokonaistaloudellisesti.

Kaupunki edellyttää, että

- tytäryhteisöissä huolehditaan lainsäädännön asettamista velvoitteista esimerkillisen hyvin
- tytäryhteisöt ovat esimerkillisiä työnantajia
- tytäryhteisöt suhtautuvat vastuullisesti tasa-arvo- ja ympäristökysymyksiin
- yhteisöjen pääomarakenteen tulee olla tarkoituksenmukainen suhteessa toimialaan ja toimintaan.

Omistajaohjauksen tavoitteena on tytäryhteisöjen toiminnan kehittäminen kaupungin strategisten linjausten mukaisesti sekä omistaja-arvon pitkäjänteisen kasvun tukeminen tai vaihtoehtoisesti arvon säilyttäminen esim. tuottamalla omistajalle kustannustehokkaita palveluita. Omistajaohjauksella varmistetaan, että konsernin yhteisöt ottavat toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja toteuttavat niitä tavoitteita, jotka omistaja on yhteisöille asettanut. Omistajaohjauksessa otetaan

huomioon tytäryhteisöjen toimialakohtaiset erityispiirteet ja toimintaympäristövaatimukset.

Kaupungin omistajapolitiikka sekä omistajaohjauksen periaatteet on kuvattu kaupungin omistajapoliittisissa linjauksissa.

2.2 OHJAUksen JA VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan johtamisesta vastaa konsernijohto. Hämeenlinnan kaupungin konsernijohtoon kuuluu kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja, joiden toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä.

Konsernijohtoa avustaa kaupungin omassa organisaatiossa toimiva omistajaohjauksen yksikkö.

Konsernijohto ei osallistu tytäryhteisöjen toiminnalliseen päätöksentekoon eikä päivittäisjohtamiseen muutoin kuin yhtiökokouksissa ja konsernijohdon ennakkokantaa edellyttävissä asioissa.¹

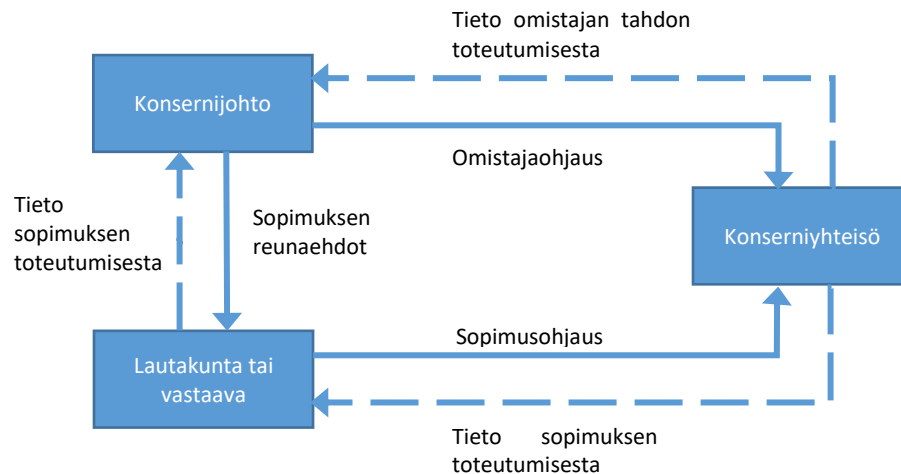
Säätiöiden osalta kaupunki käyttää määräysvaltaansa säätiön sääntöjen ja nimeämiensä hallituksen jäsenten kautta.

Yhteisöissä toimivien kaupungin edustajien tulee huolehtia siitä, että yhteisö saattaa merkittävät tai periaatteelliset ratkaisut kaupungin konsernijohtoon tietoon kaupungin ennakkokantaan liittyvän ohjeistuksen mukaisesti. Konsernijohto antaa ohjeet yhteisön hallituksessa toimiville kaupungin edustajille merkittävistä taloudellisista ja toiminnallisista linjaratkaisuista. Tarvittavia yksityiskohtaisia toimintaohjeita tulee pyytää riittävän ajoissa.

2.3 SOPIMUSOHJAUS

Hämeenlinnan kaupunki ohjaa konserniyhteisöjään myös sopimusohjauksella. Sopimusohjauksella ohjataan konserniyhteisöiltä ostettavien tavaroiden ja palvelujen hankkimista ja saamista sekä konserniyhteisöille myönnettyjä avustuksia ja niiden toteutumista.

¹ Tämä ei estä konsernijohtoon kuuluvia henkilöitä toimimasta tytäryhteisöjen hallitusten tai vastaavien toimielinten täysivaltaisena jäsenenä. Tällöin tulee huolehtia siitä, että toiminta on kuntalain ja hallintolain esteellisyysäännösten mukaista.

Kaupungin toimialoja ohjaavat lautakunnat vastaavat sopimusohjauksen toteutumisesta ja valvonnasta. Konsernijohto määrittelee sopimusten reunaehdot muun muassa kaupungin talousarvioaraamin, yhteisöille asetettavan tavoiteasetannan sekä omistajapoliittisten linjausten kautta. Lautakunnat huomioivat konsernijohtoon asettamat reunaehdot sopimuksia tehdessään.

Konsernijohto reagoi tarvittaessa sopimusohjauksen tuloksiin omistajaohjauksella.

3 KAUPUNGIN ENNAKKOKANNAN HANKKIMINEN

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava pääomistajan eli Hämeenlinnan kaupungin ennakkokanta tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Myös osakkuusyhtiöiden, kuntayhtymien ja muiden kaupungin omistamien yhteisöjen on suotavaa kuulla omistajiaan ennakkokantaa edellyttävissä asioissa ennen päätöksentekoa.

Velvollisuus pääomistajan ennakkokannan hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla tai vastaavalla. Tytäryhteisön hallituksella on velvollisuus valvoa, että ennakkokanta on hankittu ja että se kirjataan sen kokouksen pöytäkirjaan, jossa tehdään asiaa koskeva päätös.

Ennakkokannan antaa asiasisällöstä riippuen kaupunginhallitus tai kaupunginjohtaja/apulaiskaupunginjohtaja. Ennakkokanta haetaan ainakin seuraavissa asioissa:

- yhtiöjärjestyksen tai vastaavan muuttaminen, ellei muutos ole tekninen tai muutoin vähäinen
- toiminta-ajatuksen tai strategian olennainen muuttaminen tai muu laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä toiminnan muutos
- liiketoiminnan merkittävä laajentaminen
- toiminnan muuttaminen siten, että yhtiö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköaseman suhteessa kaupunkiin
- liiketoiminnan tai sen merkittävän osan myyminen

- yritysjärjestelyt kuten sulautuminen, jakautuminen, tytäryhteisön perustaminen tai osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei ole erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan tai saneerausmenettelyyn hakeutuminen
- toimintaan ja talouteen nähden merkittävä investointi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten tai muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen olennainen muuttaminen
- osakeanti tai muu pääomarakenteen merkittävä muuttaminen
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- periaatteellisen tai taloudellisesti merkittävän sopimuksen tai vastaavan tekeminen, joka johtaa kaupunkikonsernin sisällä merkittävän vastuun syntymiseen
- muuhun kuin tytäryhtiön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajien tai hallituksen jäsenten välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- yhteisön normaaliin toimintaan nähden poikkeuksellinen tulokseen tai riskiin merkittävästi vaikuttava päätös
- merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut, kuten tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto ja sen muutokset
- toimitusjohtajasopimuksen sisältö ja toimitusjohtajan palkan taso
- muu yhtiön ja/tai pääomistajan kannalta merkittävä asia.

Ennakkokanta haetaan omistajaohjauksen yksiköstä, joka vie sen tarvittaessa edelleen kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan/apulaiskaupunginjohtajan käsiteltäväksi. Ennakkokannan pyytäminen on tehtävä kirjallisessa muodossa hyvissä ajoin ennen päätöksentekoa. Ennakkokannan saamiseksi yhteisön tulee toimittaa kaupungille kaikki olennaiset tiedot asiaan liittyen. Yhteisön tulee eritellä selkeästi ne tiedot ja asiakirjat, jotka tulee pitää salassa.

Omistajan ennakkokannan hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Yhtiön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä.

Konsernijohtoon tulee ennakkokantaa antaessaan huomioida pakottava lainsäädäntö, mukaan lukien osakeyhtiölain vähemmistö- ja velkojien suoja säännökset.

4 TALouden JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS

4.1 TALOUDELLISET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Kaupunginvaltuusto asettaa omistajapolitiittisten linjausten yhteydessä keskeisimmille yhteisöilleen valtuustokauden mittaiset strategiset, kaupunkikonsernin kokonaisetua ajavat tavoitteet. Lisäksi kaupunki asettaa strategisiksi nimeämilleen tytäryhtiöille valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosittain talousarvion yhteydessä. Kaupunki voi harkintansa mukaan asettaa talousarviossaan tavoitteita myös muille konserniyhteisöille kuin strategisille tytäryhtiöille.

Konsernijohto ja omistajaohjauksen yksikkö neuvottelevat yhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä.

Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet johdetaan pääosin valtuustokaudelle asetetuista pitkän tähtäimen tavoitteista, mutta kaupunki voi tarvittaessa asettaa yhtiölle myös muita tavoitteita. Neuvotteluissa huomioidaan mm. yhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen, yhtiön kuluneen ja tulevan vuoden näkymät sekä ennusteet kaupungin talouden kehityksestä ja sen vaikutuksista yhtiöltä ostettavien palveluiden ja myönnettyjen avustusten määrään.

Yhteisöjen tulee toiminnassaan pyrkiä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Kaupunginvaltuusto seuraa tavoitteiden toteutumista.

Tytäryhteisöjen johdon tulee huomioida omistajan asettamat tavoitteet talous- ja toimintasuunnitelmissaan.

4.2 INVESTOINTI JA RAHOITUSSUUNNITELMAT

Kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tytäryhteisöjen keskeiset investointi- ja rahoitussuunnitelmat tulee valmistella kaupungin talousarviovalmistelun aikataulun mukaisesti. Yhteisön toiminnassa on otettava huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus ja konsernin resurssien tehokas käyttäminen siltä osin kuin se ei ole ristiriidassa osakeyhtiölain 1 luvun 7 §:n (omistajien yhdenvertaisuus) kanssa.

Tytäryhteisöjen tulee kaupungin tapaan ylläpitää nelivuotista suunnitelmaa kaupungin osallistumista vaativista investoinneista ja niiden vaikutuksista sekä yhtiön että kaupungin käyttötalouteen. Suunniteltujen investointien tulee perustua kaupunginvaltuuston asettamiin tavoitteisiin. Investointisuunnitelma sisältää selvityksen investoinnin tarkoituksesta, aikataulusta, alustavat kustannus- ja rahoitusselvitykset, vaikutukset yhtiön ja kaupungin käyttötalouteen sekä kaupungilta edellytettävät toimenpiteet. Suunnitelma tulee tehdä riittävän tarkalla tasolla, jotta sen avulla pystytään arvioimaan investoinnin taloudellista ja toiminnallista kannattavuutta.

Strategisten tytäryhtiöiden suunnitelmat kaupungin takausta tai muuta taloudellista osallistumista edellyttävistä investoinneista käydään läpi vuosittain omistajaohjauksen yksikön kanssa käytävissä keskusteluissa. Muiden tytäryhteisöjen suunnitelmat käydään läpi tarvittaessa. Suunnitelmien muutoksista tulee neuvotella kaupungin sopimusohjauksesta vastaavien tahojen sekä omistajaohjauksen yksikön edustajien kanssa. Ajantasaiset tiedot kaupungin osallistumista edellyttävistä investoinneista

tulee olla kaupungin controllerien tiedossa viimeistään kaupungin talousarvion laatimisvaiheessa.

Investointikohteiden suunnittelussa on erityisesti huomioitava kustannustehokkuus sekä ilmasto- ja ympäristövaikutukset. Kaupunkikonsernin palveluihin liittyvät tilat rakennetaan pääsääntöisesti perustasoisiksi ja tilaratkaisut ovat yksinkertaisia. Ennen merkittäviä talous- tai investointipäätöksiä yhteisön johdon on laadittava tarvittavat kannattavuuslaskelmat sekä selvittävä eri vaihtoehtoihin sisältyvät taloudelliset ja toiminnalliset riskit. Laskelmissa tulee mm. huomioida investoinnista aiheutuvat vuosittaiset käyttötalouden lisäkustannukset (poistot, rahoituskulut, ylläpitokustannukset sekä mahdollisesti tyhjilleen jäävien tilojen kustannukset). Kannattavuuslaskelmien tulee olla ammattimaisesti laadittuja ja hyvin perusteltuja. Laskelmista tulee myös selvittää, mihin oletuksiin laskelmat perustuvat.

Talouteen ja toimintaan nähden merkittävistä investoinneista sekä varsinaiseen toimintaan kuulumattomista tai siihen vain epäsuorasti liittyvistä investoinneista on haettava konsernijohdon ennakkokanta ennen yhteisön hallituksen päätöksentekoa. Laskelmat ja riskit tulee esittää konsernijohdolle investoinnin ennakkokantaa/suunnittelun aloittamislupaa haettaessa. Ilman perusteltuja laskelmia konsernijohto ei voi tehdä päätöstä ennakkokannan antamisesta.

4.3 OMAISUUDEN HOITO JA RAHOITUS

Tytäryhteisöjen laina- ja sijoitusjärjestelyistä tulee neuvotella ennen niiden toteuttamista kaupungin talousjohtajan kanssa.

Tytäryhteisö ei saa ilman kaupunginhallituksen nimenomaista lupaa antaa takauksia eikä käyttää omaisuuttaan lainan vakuutena. Konserniyhteisöt voivat ilman kaupungin lupaa pantata omaisuuttaan vain kaupungin lainatakausten vastavakuudeksi.

Konserniyhteisöt voivat tehdä korkosuojaussopimuksia (korkojohdannaisia) vasta neuvoteltuaan asiasta ensin kaupungin talousjohtajan kanssa. Korkosuojaussopimukset tulee kilpailuttaa. Suojausinstrumentteina käytetään yksinkertaisia, ymmärrettäviä ja suojaavia tavanomaisia koronvaihtosopimuksia. Koronvaihtosopimukseen ei kytketä hankalasti ymmärrettäviä lisäominaisuuksia.

5 KONSERNIN SISÄISET PALVELUT

5.1 KONSERNITILIN KÄYTTÖ

Kaupungin tytäryhteisöjen tulee liittää pankkitilinsä osaksi kaupungin konsernitiliä. Myös osakkuusyhtiöiden on tietyissä tilanteissa mahdollista hyödyntää kaupungin konsernitiliä. Konsernitiliin voidaan tarvittaessa lisätä luottolimiitti lyhytaikaisen rahoitustarpeen turvaamiseksi. Konsernitilin käytännön toimintaa hoitaa kaupungin talouspalvelut ja luottolimiitistä sekä konsernitilin ehdoista päättää kaupungin talousjohtaja.

5.2 JULKISET HANKINNAT

Tytäryhteisön hallituksen on valvottava, että niissä tytäryhteisöissä, jotka ovat hankintalainsäädännössä² tarkoitettuja hankintayksiköitä, noudatetaan julkisista hankinnoista annettuja säädöksiä ja ohjeita. Lisäksi kyseisten tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin Hämeenlinnan kaupungin hankinta- ja sopimusohjetta sekä hankintatoimen periaatteita.

Vaikka yhteisö ei olisi hankintalainsäädännössä tarkoitettu hankintayksikkö, sen on noudatettava yksittäisessä hankinnassa julkisista hankinnoista annettuja säädöksiä ja ohjeita, mikäli yhteisö on saanut hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta hankintalainsäädännössä tarkoitettulta hankintayksiköltä. Myös tällaisissa hankinnoissa tulee noudattaa soveltuvin osin Hämeenlinnan kaupungin hankinta- ja sopimusohjetta. Konserniyhteisöjen hankinta-asiakirjat, silloin kuin asiassa on noudatettu hankintalainsäädäntöä, ovat julkisia.

Yhteisön hallituksen on myös valvottava, että yhteisössä noudatetaan harmaan talouden torjunnasta annettuja säädöksiä ja ohjeita.

5.3 KONSERNIN SISÄISET HANKINNAT

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee selvittää tukipalveluja hankkiessaan konsernin muiden yhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden. Tytäryhteisöjen tulee hankinnoissaan pyrkiä konsernin kannalta edullisimpaan lopputulokseen. Tukipalveluita ovat esimerkiksi hallinto-taloushallinto-, tietohallinto-, viestintä-, laki-, henkilöstö-, hankinta-, materiaali-, ateria- ja toimitilapalvelut.

Mikäli Hämeenlinnan kaupungilla on in house -yhteisössä enemmistöomistus tai merkittävä taloudellinen vastuu, tulee palvelut ensisijaisesti ostaa kyseessä olevalta in house -tuottajalta tuottajan kapasiteetin mahdollistamissa rajoissa, edellyttäen että palvelu laadultaan ja kustannuksiltaan vastaa ostajan tarpeita. Mikäli kaupungin tytäryhteisö haluaa vaihtaa palveluntuottajaa in house -yhteisöstä konsernin ulkopuoliseen tuottajaan, tulee asiasta keskustella kaupungin omistajaohjauksen kanssa ennen päätöksentekoa.

Kaupunki tuottaa sisäisiä tukipalveluja tytäryhteisöilleen omien resurssiensa ja toiminnan niin mahdollistaessa mikäli kaupunki katsoo, että yhteisellä käytöllä saavutetaan etua kaupunkikonsernille.

5.4 KONSERNIN SISÄINEN YHTEISTYÖ

Kaupunkikonsernin resurssien tehokkaan käytön edistämiseksi konserniyhteisöjen tulee edesauttaa resurssien yhteiskäyttöä aina kun se on mahdollista. Kaupunki voi tarvittaessa edellyttää resurssien yhteiskäyttöä konserniyhteisöjen kesken käyttämättömän kapasiteetin minimoimiseksi.

² Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016, Laki vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1398/2016

5.5 VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Yhteisön viestinnän on tuettava kaupungin strategisia tavoitteita ja noudatettava soveltuvin osin kaupunginhallituksen 18.12.2017 § 570 hyväksymiä kaupungin viestinnän yleisiä periaatteita.

Hämeenlinnan yhteisten brändielementtien ja -viestien käyttöä suositellaan soveltuvin osin myös konserniyhteisöjen viestinnässä ja markkinoinnissa. Brändilinjaukset on määritelty kaupungin brändikäsikirjassa.

Yhteiset työkalut esimerkiksi verkkoviestinnässä ja mediaseurannassa sekä painetussa printtaviestinnässä (esim. kaupungin asukaslehti) edistävät yhteistä brändiä ja luovat yhteistä tietopohjaa sekä ovat kustannustehokkaita. Konsernin viestinnässä ja markkinoinnissa tutkitaan yhteisten työkalujen hankintamahdollisuus.

Tiedustelut kaupungin viestintäyksikkö, viestinta@hameenlinna.fi.

5.6 TIETOJÄRJESTELMÄT

Tavoitteena on, että kaupunkikonsernin yksiköt soveltuvin osin käyttävät samoja järjestelmiä ja ICT-laitteita, sekä noudattavat yhteisiä tietohallinnon toimintaohjeita.

Tytäryhteisöjen tietojärjestelmien tulee olla Hämeenlinnan kaupungin tiedossa ja uusista järjestelmistä tulee tiedottaa Hämeenlinnan kaupungin tietohallintoa hyvissä ajoin ennen hankintaa.

Tytäryhteisöjen tietoturvapoliittikka ei saa olla ristiriidassa kaupungin tietoturvapoliittikan kanssa.

5.7 TIETOSUOJA

Henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan EU:n tietosuoja-asetusta sekä kulloinkin voimassa olevaa henkilötietolainsäädäntöä. Lisäksi tytäryhteisöjen tulee noudattaa kaupungin tietosuojalinjauksia ja toimintaohjeita.

Tytäryhteisöt ovat tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalainsäädännön mukaisia rekisterinpitäjiä vastuullaan olevissa henkilörekistereissä, ja ylläpitävät tietosuojaselostetta henkilötietojen käsittelystä. Tytäryhteisöt vastaavat myös muista rekisterinpitäjälle kuuluvista velvollisuuksista.

6 HENKILÖSTÖ JA JOHTAMINEN

6.1 LIIKETOIMINTASUUNNITELMA JA STRATEGIA

Kaupungin tytäryhteisöjen on laadittava yhteisön toiminnan laajuuteen nähden riittävä liiketoimintasuunnitelma ja strategia.

Liiketoimintasuunnitelma tehdään pääsääntöisesti yhtiön perustamisvaiheessa. Liiketoimintasuunnitelma kertoo kuinka liikeidea toteutetaan ja se jäsentää ja

selventää käynnistettävän toiminnan kannattavuutta ja menestymisen mahdollisuuksia. Liiketoimintasuunnitelmaa päivitetään yhtiön toimintamallin kehittyessä.

Strategia on suunnitelma tietyn päämäärän saavuttamiseksi. Kaupungin strategisten tytäryhteisöjen tulisi esittää strategiassaan ainakin seuraavat tiedot:

1. analyysi yhteisön tilanteesta, mahdollisuuksista ja haasteista, visio, missio ja arvot sekä konkreettiset mitattavissa olevat tavoitteet
2. liiketoimintamalli, kilpailuetu ja ydinosaaminen ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi
3. strategian toteutumisen varmistaminen – tulokset ja niiden vaatimat toimenpiteet, asiakkaiden ja henkilöstön tyytyväisyyden seuranta, hallituksen työskentelyn seuranta

Strategiaa tulee päivittää yhteisön toimintaympäristön tai toimintaedellytysten muuttuessa. Strategia ei saa olla ristiriidassa kaupungin strategian kanssa. Yhteisön tulee strategiassaan huomioida kaupungin omistajapoliittisissa linjauksissa yhteisölle asetetut tarkoitus ja tavoitteet.

Kaupunginhallitus käsittelee kaupungin strategisten tytäryhteisöjen liiketoimintasuunnitelmat ja strategiat. Yhteisön toiminta-ajatuksen tai strategian olennaiselle muuttamiselle tulee kaupungin kaikkien tytäryhteisöjen pyytää kaupunginhallituksen ennakkokanta.

Yhteisöjen on toimitettava ajantasainen liiketoimintasuunnitelma ja strategia kaupungin omistajaohjauksen yksikköön. Toimitettaviin dokumentteihin tulee merkitä selkeästi mitkä tiedot ovat salassa pidettäviä.

6.2 HENKILÖSTÖ

Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee noudattaa henkilöstöpolitiikassaan kaupungin henkilöstöstrategisia linjauksia kiinnittäen huomiota erityisesti seuraavien työnantajaimagon ja henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden kannalta merkityksellisten kriittisten menestystekijöiden toteuttamiseen ja kehittämiseen:

- henkilöstön työkyvyn ja työhyvinvoinnin kehittämiseen
- esimiestyön laatuun ja johtamiseen
- työn tuottavuuteen ja vaikuttavuuteen
- toiminnan kannalta optimaaliseen henkilöstön määrään ja rakenteeseen
- kannustavaan palkkaukseen ja palkitsemiseen
- henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon ylläpitoon ja kehittämiseen.

Henkilöstöjohtamisen tulee perustua vuorovaikutteiseen ja avoimeen johtamiskulttuuriin, jonka mukaisesti työnantajan tulee mahdollistaa henkilöstölle osallistuminen työn ja työympäristön sekä oman ammattitaidon kehittämiseen.

Toiminnan uudelleenjärjestelyissä tulee noudattaa hyvää yhteistoimintatapaa. Tavoitteena on, että yhteistoimintaneuvottelujen tulos olisi sekä työnantajan että henkilöstön näkökulmasta toimiva.

Palkkapolitiikassa sekä siihen liittyvien henkilöstöetuuksien määrittelyssä konserniyhteisöjen tulee noudattaa seuraavia periaatteita:

- johdon palkan ja palkkaetujen määrittely edellyttää työn vaativuuden arviointia ja etukäteisneuvotteluja kaupungin ennakkokantaan liittyvän ohjeistuksen mukaisesti
- henkilöstön palkkauksen ja henkilöstöetuuksien tason tulee olla rinnasteinen Hämeenlinnan kaupungin vastaavaan tasoon
- palkkapolitiikassa noudatetaan soveltuvin osin Hämeenlinnan kaupungin palkkapolitiittisia periaatteita.

6.3 LAHJOMAN VASTAISET PERIAATTEET

Tytäryhteisön on noudatettava hyvää liiketapaa kestityksen ja muun vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen suhteen. Tytäryhteisön on soveltuvin osin noudatettava kaupungin antamia ohjeita ulkopuolisten kustantamista matkoista ja muiden taloudellisten etujen vastaanottamisesta ja antamisesta.

Tytäryhteisöt eivät saa antaa taloudellista tukea poliittiseen toimintaan.

7 TIEDOTTAMINEN JA TIEDONSAANTI

7.1 TYTÄRYHTEISÖJEN TIEDOTTAMISVELVOLLISUUS

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kaupungin tulee antaa riittävästi tietoja kaupungin järjestämistä palveluista, taloudesta, valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kuntalain 6 §:n mukaan kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Yhteisön tiedottamisen on noudatettava hallinto- ja kuntalaissa määriteltyjä julkisuus-, avoimuus- ja tiedotusperiaatteita.

Yhteisön on oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Milloin yhteisöllä on asiakkainaan kuntalaisia, yhteisön toiminta on laajaa tai yleistä mielenkiintoa herättävää, on yhteisön huolehdittava, että yhteisössä on laadittu toimintakertomus, joka on yleisesti saatavilla. Mikäli yhteisö ei laadi virallista toimintakertomusta, tulee yhteisön laatia vuosikertomus, josta ilmenee vähintään toimintakertomuksessa esitettävät tiedot. Yhteisön on kertomuksessa selostettava mm. yhteisön organisaatio ja jos yhteisössä on johtoryhmä, johtoryhmän kokoonpano ja johtoryhmän jäsenten vastuualueet. Toimintakertomus ja vastaavat tiedot katsotaan olevan yleisesti saatavilla, mikäli ne ovat yhteisön internetsivuilla.

Yhteisön on informoitava omistajaohjauksen yksikköä ennen kaupunkikonsernin toiminnalle, taloudelle tai kaupungin imagoille merkittävän asian julkiseksituloa.

Tytäryhteisöjen tiedottamisesta vastaa toimitusjohtaja tai hänen määräämänsä toimihenkilö. Yhteisön hallituksen on huolehdittava, että tiedottaminen on riittävää.

Yhteisö voi konsultoida tiedottamiseen liittyvissä kysymyksissä kaupungin viestintäyksikköä.

7.2 ASIAKIRJOJEN JULKISUUS

Yhtiöissä noudatetaan asiakirjojen julkisuudesta ja esilläolosta osakeyhtiölaissa annettuja säädöksiä. Säätiöissä noudatetaan säätiölakia. Lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta noudatetaan tapauksissa joissa asiakirja on toimitettu kaupungille, jolloin kaupungin ao. viranomaisen päättää kaupungin hallussa olevien asiakirjojen luovuttamisesta.

Yhteisö on julkisuuslain piirissä siinä tapauksessa, jos se lain nojalla hoitaa julkista tehtävää ja käyttää siinä julkista valtaa.

7.3 LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TIEDONSAANTIOIKEUDEN TURVAAMINEN

Luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeudessa noudatetaan kuntalain määräyksiä. Kuntalain 83 §:n perusteella luottamushenkilöillä on oikeus saada kunnan konsernijohtolta konsernijohtoon hallussa olevia kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Yhtiötä koskeva asia tulee kaupungin hallinnossa vireille, kun yhtiön toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ottaa yhteyttä konsernijohtoon tai päinvastoin.

Kaikki tietopyynnöt esitetään kirjallisesti kaupungin liiketoimintajohtajalle. Liiketoimintajohtaja pyytää tarpeelliset tiedot tytäryhteisöltä tekemänsä arvioinnin jälkeen.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan salassa pidettäviä tai ei vielä julkisia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne eivät vielä ole julkisia tai ovat salassa pidettäviä. Salassa pidettävien tietojen osalta luottamushenkilöitä koskee salassapito- ja vaitiolovelvollisuus, joiden rikkominen on rikoslaissa säädetty rangaistavaksi.

7.4 VAITIOLOVELVOLLISUUS

Yhtiöissä noudatetaan osakeyhtiölakia. Yhtiön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernijohto tai muu kaupungin viranhaltija eivät saa paljastaa ulkopuoliselle yhtiön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Hallituksen jäseniä koskee osakeyhtiölain mukainen vahingonkorvausvelvollisuus yhtiölle tai ulkopuoliselle tuottamastaan vahingosta. Yhtiöstä saatua tietoa ei saa käyttää yhtiön tai kolmannen osapuolen vahingoksi muussa kaupungin päätöksenteossa.

8 KONSERNIVALVONNAN JA RAPORTOINNIN SEKÄ RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

8.1 KONSERNIRAPORTOINTI JA SEURANTA

Kuntalain 116 §:n mukaan kaupungin tytäryhteisön on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Tytäryhteisöillä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet.

Strategisten tytäryhtiöiden tulee antaa kaupungille kolmannesvuosittain raportti kaupungin talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittämisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä.

Kaupungin kaikkien tytäryhteisöjen tulee toimittaa talousarvio ja tilinpäätös sekä tilintarkastuskertomus omistajaohjauksen yksikölle tiedoksi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä.

Toimintakertomuksessa tulee antaa selvitys kaupunginvaltuuston omistajapoliittisissa linjauksissa sekä talousarviossa asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta sekä sellaisista kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Lisäksi toimintakertomuksesta tulee ilmetä yhteisön toimitusjohtajan kokonaisvuosiansio.

Todennäköisesti realisoituvista, tytäryhteisön tai konsernin kannalta merkittävistä riskeistä on raportoitava viipymättä omistajaohjauksen yksikölle. Myös merkittävistä ulkopuolisten tarkastusten (esim. AVI) tuomista velvollisuuksista tulee kertoa viipymättä konsernijohtolle.

Kaupungin strategisten tytäryhteisöjen tulee toimittaa hallituksen, yhtiökokouksen tai vastaavien toimielinten kokouskutsut, esityslistat ja pöytäkirjat kaupunginhallituksen päättämän toimialajaon mukaisesti kaupunginjohtajalle, apulaiskaupunginjohtajalle, liiketoimintajohtajalle tai muulle yhtiön toimintaa seuraavalle viranhaltijalle, joilla on oikeus osallistua asiantuntijana ko. kokouksiin.

Konsernijohto voi omistajaohjauksen yksikön välityksellä myös pyytää harkintansa mukaan muita selvityksiä yhteisön toiminnasta ja taloudesta.

Talouden ja toiminnan seurantaraportit on toimitettava omistajaohjauksen yksikköön, jolla on myös oikeus antaa seurantaan ja raportointiin liittyviä ohjeita.

8.2 TILIKAUSI JA KONSERNITILINPÄÄTÖS

Kaikkien tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Kaupungin tilinpäätös kootaan 31.3. mennessä, joten konsernitalinpäätöksen laatimista varten tytäryhteisöjen on tarvittaessa annettava kaupungin talouspalvelujen tai tilintarkastusyhteisön tarvitsemia tietoja jo ennen yhteisön virallisen tilinpäätöksen valmistumista. Tytäryhteisöjen tulee noudattaa talouspalvelujen vuosittain antamia

ohjeita tilinpäätösaikataulusta ja tarvittavista asiakirjoista. Konserniyhteisöjen tulee varata tarvittavat tilintarkastus- ja muut resurssit jo edellisen vuoden syksyllä konsernitiilinpäätöksen sujuvuuden varmistamiseksi.

8.3 TILINTARKASTUS

Kuntalain 122.2 §:n mukaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä. Kaikkiin kaupungin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen.

Tytäryhteisön ja tilintarkastajan välisessä tilintarkastusta koskevassa sopimuksessa on edellytettävä, että yhteisön tilintarkastaja on velvollinen tilintarkastuskertomuksessaan nimenomaisesti lausumaan tilinpäätöksen vahvistamisesta, tuloksen käsittelystä hallituksen esittämällä tavalla sekä vastuuvapaudesta, vaikka tilintarkastuslaki ei siihen velvoita.

Jos tilintarkastaja on esittänyt hallitukselle, toimitusjohtajalle tai muulle vastuuvolliselle huomautuksen seikoista, jota ei esitetä tilintarkastuskertomuksessa vaan tilintarkastuspöytäkirjassa, huomautukset on kirjattava hallituksen pöytäkirjaan ja toimitettava pöytäkirja tiedoksi omistajaohjauksen yksikköön.

8.4 SISÄINEN VALVONTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

Yhteisön hallitus huolehtii siitä, että yhteisössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Hallituksen tulee säännöllisesti arvioida yhteisön sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta.

8.5 RISKIENHALLINTA JA VAKUUTTAMINEN

Riskienhallinta on osa yhteisön valvontajärjestelmää. Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Kokonaisvastuu yhteisön riskienhallinnasta kuuluu hallitukselle. Sisäinen tarkastus ja tilintarkastaja arvioivat niitä prosesseja, joilla organisaatiossa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Yhteisön tulee säännönmukaisesti riskienhallintaprosessissaan analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa toiminnan ja talouden tavoitteita uhkaavia riskejä ja mahdollisuuksia, arvioida riskien ja mahdollisuuksien vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä, ylläpitää ajantasaista kuvausta (riskiprofiili) merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallintakeinoista sekä seurata ja arvioida riskien hallinnan toimenpiteiden tuloksellisuutta.

Riskienhallinta ja siihen liittyvä vakuuttamisvastuu on tytäryhteisöillä. Toimitusjohtajan tehtävä on huolehtia siitä, että yhteisölle otetaan myös toimitusjohtajaa ja hallitusta

koskevat vastuuvakuutukset. Kaupungin riskienhallinnan koordinaatioryhmä tarvittaessa avustaa ja antaa ohjeita vakuuttamiseen ja riskien hallintaan liittyvissä asioissa.

Tytäryhteisön tulee raportoida omistajaohjaukselle vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavasta ja sen tuloksellisuudesta, yhteisön strategisia tavoitteita uhkaavista merkittävistä riskeistä ja myös strategisista mahdollisuuksista sekä riskienhallinnan menettelyistä ja tuloksellisuudesta.

8.6 BUSINESS CONTROLLER -TOIMINTA

Kaupunkikonsernin tavoitteiden toteutumista ja kokonaisuutta sekä riskienhallintaa valvovat tarvittaessa kaupunginjohtajan määräämät business controllerit.

8.7 SISÄINEN TARKASTUS

Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Yhteisön tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa niiden saannissa. Sisäisen tarkastuksen henkilöstöä sitoo laissa säädetty salassapito- ja vaitiolovelvollisuus.

8.8 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA OIKEUDET

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, onko konsernin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja onko omistajapoliittisia linjauksia noudatettu. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi myös kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen.

Tarkastuslautakunnan tietojensaantioikeus tytäryhteisöistä rajoittuu konsernijohtoon raportointiin ja muihin kunnan viranomaisten hallussa oleviin asiakirjoihin. Tarkastuslautakunnan yksittäisellä jäsenellä ei ole oikeutta pyytää tietoja suoraan tytäryhteisöjen toimielimiltä tai vastuuhenkilöiltä. Tarkastuslautakunnan jäseniä sitoo laissa säädetty salassapito- ja vaitiolovelvollisuus

8.9 VARAUTUMINEN HÄIRIÖTILANTEISIIN JA POIKKEUSLOIHIN

Yhteisöjen tulee varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin ja laatia vähintään lain sekä omistajan edellyttämät kirjalliset suunnitelmat toiminnan jatkuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Tarvittavien riskienhallintaa koskevien (ml. toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen ja turvallisuuteen liittyvien) suunnitelmien laatimisvastuiden tulee sisältyä myös tytäryhteisöjen mahdollisiin alihankinta- ja ostopalvelusopimuksiin.

Kaupunki vastaa koko kaupunkikonsernin varautumisesta. Konserniyhteisöissä toimitusjohtaja vastaa kaupungin edellyttämän varautumisen ylläpidosta. Varautumisen ylläpitoon liittyvät kustannukset sisältyvät yhteisön tarjoamien palveluiden asiakasmaksuihin. Kaupungin yksittäiseen yhteisöön liittyvää valmiutta johtaa kaupungin se toimialajohtaja, jonka toimialaan ko. yhteisön toiminta liittyy.

Kaupunkikonsernin yhteisöjen valmiussuunnitelmat eivät saa olla ristiriidassa kaupungin valmiussuunnitelman kanssa. Kaupungin ja konserniyhteisöjen välisiin sekä konserniyhteisöjen tekemiin hankintasopimuksiin tulee lisätä velvoite varautumisesta Huoltovarmuuskeskuksen mallin mukaisesti.

Kaupungin asukkaita koskevissa kriisitilanteissa yhteisöillä on tiedonantovelvollisuus kaupungille tilannekuvan seurantaan ja viestintää varten.

Kaupungin tytäryhteisöjen tulee luovuttaa tilansa ja kalustonsa kaupungin hallintaan poikkeusolojen niin vaatiessa, mikäli resurssit eivät ole puolustusvoimien käytössä.

Omistajaohjauksen yksikkö pitää yllä tietoja konserniyhteisöjen varautumissuunnitelmista/valmiustilanteesta.

9 TYTÄRYHTEISÖJEN HALLITUSTEN KOKOONPANO JA NIMITTÄMINEN

9.1 HALLITUKSEN JÄSENTEN TOIMIKAUSI JA LUKUMÄÄRÄ

Hallituksen jäsenet valitaan pääsääntöisesti vuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäsen voidaan kesken toimikauden erottaa tai hän voi erota. Erottaminen edellyttää kaupunginhallituksen päätöksen.

Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenten lukumäärä on lähtökohtaisesti 3-7, ellei yhtiöjärjestys toisin määrää. Hallituksen jäsenten määrän tulee olla oikeassa suhteessa yhteisön toimialaan ja toiminnan laajuuteen nähden.

9.2 HALLITUKSEN JÄSENTEN NIMEÄMINEN

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Hallituksilla ei pääsääntöisesti tule olla varajäseniä.

Hallituksen jäsenen tehtävän tullessa avoimeksi kesken toimikauden, hallituksen muiden jäsenten on huolehdittava siitä, että uusi jäsen valitaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Mikäli hallitus on avoimeksi tulleesta tehtävästä huolimatta päätösvaltainen, valinta voi tapahtua esimerkiksi seuraavassa varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Kaupunginhallitus vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimeämisprosessista. Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa jäsenten valintaa koskevan ohjeen yhtiökokousedustajalle. Kaupunginhallitus ottaa samalla yhtiöjärjestyksen puitteissa kantaa yhtiön hallitukseen valittavien jäsenten määrään. Hallituksen kokoonpanossa tulee huomioida yhteisön toiminnan luonne, koko ja kehitysvaihe.

Kaupunginjohtajalla ja apulaiskaupunginjohtajalla on oikeus nimetä virkamiesedustus tytäryhteisöjen hallituksiin silloin kun yhtiöiden toiminnan katsotaan olevan pienimuotoista ja hyvin operatiivista.

Hallituksen jäseniä nimettäessä konsernijohtoon velvollisuus on huolehtia kuntalain (410/2015) 47.2 §:n toteutumisesta, jonka mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Mikäli hallitukseen nimitetään jäseniä usean eri omistajan tai muun vastaavan toimesta, nimeäjien tulee neuvotella keskenään sen varmistamiseksi, että kuntalain 47.2 §:n edellytykset täyttyvät. Potentiaalisia jäsen ehdokkaita voidaan tarvittaessa kartoittaa myös ulkopuolisista asiantuntijoista ja hallitusammattilaisista.

Tarvittaessa hallituksen nimittämistä varten voidaan perustaa erillinen nimitystyöryhmä, joka koordinoi yhteisöjen hallitusten jäsenten valintaa ja huolehtii hallituksen osaamis- ym. vaatimusten täyttymisestä.

Hallituksen kokoonpanon tulisi heijastaa eri taustoja ja näkökulmia. Yhteisön hallituksella tulee kokonaisuutena olla riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus ja yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Hallituksella on oltava kyky yhteisön toimitusjohtajan tai toiminnanjohtajan ohjaamiseen ja tukemiseen yhteisön kehittämisessä ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Konsernijohtoon tulee huolehtia siitä, että hallituksen asiantuntemuksen jatkuvuus säilyy.

Kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä tai yhteisöissä, joissa kunnilla on enemmistö, hallituksen kokoonpanossa noudatetaan tasa-arvolakia. Tasa-arvolaki edellyttää, että hallituksen jäseniksi valitaan tasapuolisesti miehiä ja naisia.

Hallitusten jäsenten valinnan perusteet tulee dokumentoida, eli nimeämisen yhteydessä tulee kirjata ylös ne perusteet, joilla yhteisön hallitus kokonaisuutena täyttää laissa sille asetetut vaatimukset.

Hallituksen jäsenten nimeämistä ja pätevyyttä koskevia konserniohjeen kohtia noudatetaan lähtökohtaisesti myös silloin, kun nimetään jäseniä kaupungin osakkuusyhteisöjen, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen hallituksiin tai vastaaviin toimielimiin.

9.3 HALLITUKSEN JÄSENEEN PÄTEVYYS

Hallituksen jäseneksi valittavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja sopivia tehtävään.

Hallituksen jäseneksi valittavalla on oltava tehtävän edellyttämä pätevyys ja mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallituksen jäsenellä tulee olla kykyä itsenäiseen päätöksentekoon sekä tasavertaiseen keskusteluun yhtiön toimivan johdon kanssa. Lisäksi hallituksen jäsenellä tulee olla riittävä toimialan, organisaation toiminnan sekä hallinnon tai johtamisen asiantuntemus. Hallitukseen nimettävän henkilön tulee toimittaa tarvittavat tiedot asiantuntemuksensa arvioimiseksi tai suunnitelma osaamisen täydentämiseksi hallituksen jäsenen nimeämisestä vastaavalle taholle.

Hallituksen jäseneksi tai toimitusjohtajaksi ei voida valita oikeushenkilöä eikä alaikäistä tai sitä, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimikelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa tai määrätty liiketoimintakieltoon.

Hallituksen jäseniä nimettäessä konsernijohdon tulee huolehtia siitä, että hallitukseen nimettävät jäsenet eivät ole sidonnaisuus- tai lähipiirisuhteessa yhteisöön. Hallituksen jäseniä valittaessa on pyrittävä siihen, että hallituksen jäsenet eivät joudu päättämään asioista, joihin heillä on oma intressi. Osassa yhteisöjä tämä on kuitenkin mahdotonta (esim. HS-Vesi).

Hallituksen jäsenen tulee olla riippumaton. Hallituksen jäsen ei ole riippumaton, jos hänellä on vähäistä suurempi toimeksiantosuhte yhteisöön tai jos hän kuuluu sellaisen toisen yhteisön toimivaan johtoon tai muuhun päättävään elimeen, jolla on merkittävä kilpailuasema tai asiakkuussuhde toimittajayhteisöön. Myöskään yhteisön kanssa kilpailevan toimijan palveluksessa oleva henkilö ei voi toimia kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön hallituksessa.

Hallituksen jäsenen on annettava suostumus tehtävään ja sitouduttava konserniohjeen noudattamiseen.

Kaupunkikonserniin kuuluvan yhtiön toimitusjohtaja ei voi toimia toisen kaupunkikonserniin kuuluvan yhtiön hallituksen jäsenenä, paitsi oman yhtiön tytäryhtiön tai muutoin omistajaohjauksen kannalta tarkoituksenmukaisen yhtiön hallituksessa. Yhtiön toimitusjohtaja ei saa toimia samanaikaisesti yhtiön hallituksen jäsenenä.

10 TYTÄRYHTEISÖJEN HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA

10.1 YHTIÖKOKOUS

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekuelin, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa ja jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain, yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen mukaan kuuluvista asioista.

Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous. Tarvittaessa järjestetään ylimääräisiä yhtiökokouksia tai osakkeenomistajan kokouksia.

Kaupunkia edustaa yhtiökokouksessa kaupunginhallituksen määräämä edustaja. Yhtiön hallituksen jäsen ei voi toimia kyseisen yhtiön yhtiökokousedustajana.

Yhtiön toimitusjohtajan on oltava läsnä yhtiökokouksessa. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan läsnäolo yhtiökokouksessa on suositeltavaa.

Yhtiön hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Yhtiökokouksen ajankohdasta on hyvissä ajoin neuvoteltava kaupungin yhtiökokousedustajan kanssa. Kokouksessa käsiteltävät asiat on ilmoitettava osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen sekä mahdollisen osakassopimuksen määräämällä tavalla.

Pöytäkirja osakeyhtiön yhtiökokouksesta tulee olla osakkeenomistajien saatavilla kahden viikon kuluessa yhtiökokouksesta, asunto-osakeyhtiön osalta kuukauden

kuluessa yhtiökokouksesta. Allekirjoitetusta pöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös kaupungin yhtiökokousedustajalle sekä kaupungin omistajaohjauksen yksikköön.

Kaupungille osoitetut yhtiökokouskutsut toimitetaan sähköisesti osoitteeseen konsernipalvelut@hameenlinna.fi

10.2 OSAKKEENOMISTAJIEN KOKOUS

Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksen päätettävissä oleva asia voidaan kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella päättää yhtiökokousta pitämättä osakkeenomistajien kokouksessa. Tätä menettelytapaa suositellaan käytettäväksi tapauskohtaisesti silloin, kun Hämeenlinnan kaupunki on yhtiön ainoa osakkeenomistaja.

10.3 HALLITUKSEN TEHTÄVÄT

Tytäryhteisön hallituksella on keskeinen tehtävä yhteisön hallinnon ja valvonnan järjestämisessä ja johtamisessa. Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät asianomaista yhteisöä koskevan lainsäädännön, yhtiöjärjestyksen, sääntöjen ja osakassopimuksen mukaisesti. Hallituksen jäsenten tehtävä yhteisön hallituksessa on edistää yhteisön ja sitä kautta sen omistajien etua. Hallitus vastaa päätöksistään.

Hallitus mm.

- huolehtii yhteisön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (hallituksen yleistoimivalta)
- päättää yhteisön strategiasta ja valvoo sen toteuttamista
- valitsee ja erottaa toimitusjohtajan
- huolehtii toimitusjohtajan ohjeistamisesta ja siitä, että toimitusjohtajan valtuudet ja tehtävät on määritelty riittävän selkeästi
- määrittää toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot ja hyväksyy kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen neuvoteltuaan kaupungin johdon kanssa
- seuraa toimitusjohtajan tehtäviä sekä valvoo, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla
- arvioi vuosittain toimitusjohtajan toimintaa ja tehtävässä onnistumista siten, että toimitusjohtaja ei ole keskustelussa läsnä ja raportoi arvioinnin tuloksista kaupungin omistajaohjaukselle
- vastaa yhteisön kirjanpidon ja varainhoidon asianmukaisesta järjestämisestä
- hyväksyy sisäisen tarkastuksen, valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja seuraa niiden toteutumista
- päättää yhteisön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisista ja laajakantoisista toimenpiteistä
- päättää yhteisön asioista sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä, säännöissä, osakassopimuksessa tai muutoin yhteisön sisäisesti on toimitusjohtajan kanssa sovittu
- valvoo että merkittävistä ja periaatteellisista ratkaisuista on hankittu konsernijohdon ennakkokanta ja että se kirjataan sen kokouksen pöytäkirjaan, jossa tehdään asiaa koskeva päätös

- edustaa yhteisöä ja kirjoittaa sen toiminimen
- antaa yhtiön/säätiön toiminimen kirjoittamisoikeuden hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaan
- kutsuu koolle yhtiö- ja vuosikokouksen
- huolehtii yhtiökokoukselle kuuluvien asioiden valmistelusta ja esitysten tekemisestä yhtiökokoukselle sekä vastaa yhtiökokouksen tekemien päätösten täytäntöön panosta
- valitsee hallituksen puheenjohtajan, ellei yhtiöjärjestyksessä, säännöissä taikka osakassopimuksessa ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty.

Hallitus voi yksittäistapauksessa tai yhtiöjärjestyksen määräyksen nojalla tehdä päätöksen toimitusjohtajan yleistoimivaltaan kuuluvassa asiassa silloinkin, kun yhtiöllä on toimitusjohtaja

10.4 HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Hallituksessa, johon kuuluu useita jäseniä, on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä, säännöissä tai osakassopimuksessa ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty.

Hallituksen puheenjohtaja mm.

- vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- keskustelee toimitusjohtajan kanssa säännöllisesti yhtiötä koskettavista ja hallituksen päätettäväksi tulevista asioista
- pitää toimitusjohtajan kehityskeskustelut ja dokumentoi asetetut tavoitteet
- huolehtii siitä, että toimitusjohtajan lomat tulee pidettyä ja merkittyä henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiin tai muuhun vastaavaan
- huolehtii yhdessä toimitusjohtajan kanssa siitä, että hallituksen kokouksen käsiteltäväksi tulevat asiat ovat riittävästi valmisteltuja
- huolehtii hallituksen kokousten asianmukaisesta sujumisesta ja ajankäytöstä sekä hallitustyöskentelyn yleisestä toimivuudesta
- toimii kokouksessa puheenjohtajana ja huolehtii siitä, että kokouksesta pidetään pöytäkirjaa
- hyväksyy toimitusjohtajan edustus- yms. menot, lomat ja muut vapaat
- huolehtii omalta osaltaan siitä, että merkittävistä ja periaatteellisista ratkaisuista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohdon ennakkokanta ja että muutoinkin tytäryhteisössä noudatetaan tässä ohjeessa määriteltyjä periaatteita.

10.5 HALLITUKSEN TYÖSKENTELY JA PÄÄTÖKSENTEKO

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa. Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu muun muassa hallituksen työskentelytavat ja

hallituksen kokoontumisaikataulu. Suositeltavaa on, että hallitus kokoontuu vähintään 3 kertaa vuodessa.

Hallituksen on vahvistettava kirjallisesti yksittäisten hallituksen jäsenten erityistehtävät tai vastuualueet, jos sellaisista on sovittu.

Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Korvausvastuu syntyy huolellisuusveloitteen laiminlyönnillä tai rikkomalla lakia, yhtiöjärjestystä tai sääntöjä. Kunkin jäsenen tuottamusta ja vahingonkorvausvastuuta arvioidaan erikseen.

Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa.

Hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa osallistua hänen ja yhteisön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn eikä myöskään osallistua yhteisön ja kolmannen henkilön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhteisön edun kanssa. Mitä edellä sanotaan sopimuksesta, koskee vastaavasti muita oikeustoimia, oikeudenkäyntejä sekä muuta puhevallan käyttämistä.

Hallituksen kokouksista on laadittava pöytäkirja, jonka kokouksen puheenjohtaja ja vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen allekirjoittavat. Hallitus voi myös päättää, että kaikki läsnäolijat allekirjoittavat pöytäkirjan. Puhelin- ja sähköpostikokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistä on laadittava normaaliin tapaan pöytäkirja.

Hallituksen tulee noudattaa esityslista-pöytäkirjamallia, jossa hallituksen kokouksen esityslistalla on jokaisesta käsiteltävästä asiasta otsikon lisäksi lyhyt selvitys asiasisällöstä ja selkeä toimitusjohtajan esitys asiasta päättämiseksi. Kokouksessa käsiteltäviin asioihin liittyvä aineisto tulee toimittaa esityslistan mukana. Pöydälle tuotua asiaa ei tule ratkaista ilman perehtymistä ellei siihen ole erityisen painavaa syytä.

Sellaiset yhteisön ja sen omistajan taikka hallituksen jäsenen väliset sopimukset ja sitoumukset, jotka eivät kuulu yhteisön tavanomaiseen liiketoimintaan, on merkittävä tai liitettävä hallituksen kokouksen pöytäkirjaan.

Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan.

Hallituksen jäsenten on säilytettävä saamiaan asiakirjoja ja muuta tietoa huolellisesti ja niin, ettei ulkopuolisilla ole pääsyä liikesalaisuuksiksi katsottavaan tietoon.

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksessa on läsnä yli puolet jäsenistä, jollei yhtiöjärjestyksessä, säännöissä taikka osakassopimuksessa edellytetä suurempaa määrää. Päätöstä ei kuitenkaan saa tehdä, ellei kaikille hallituksen jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta osallistua asian käsittelyyn.

Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide, jollei yhtiöjärjestyksessä, säännöissä taikka osakassopimuksessa edellytetä määräänemmistöä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni. Hallituksen puheenjohtajan valinnassa äänten mennessä tasan puheenjohtaja valitaan arvalla, ellei hallitusta

valittaessa tai yhtiöjärjestyksessä, säännöissä taikka osakassopimuksessa ole muuta määrätty.

Hallitus ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan omistajalle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua yhteisön tai toisen omistajan kustannuksella.

Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa sellaista yhtiö- ja vuosikokouksen tai yhteisön muun toimielimen päätöstä, joka on lainvastaisena pätemätön.

Kaupunginjohtajalla, apulaiskaupunginjohtajalla, kaupungin talousjohtajalla tai liiketoimintajohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa sovitun työnjaon mukaisesti.

10.6 HALLITUKSEN TOIMINNAN ARVIOINTI

Hallitustyöskentelyn tehokkuuden takaamiseksi hallituksen toimintaa ja työskentelytapoja on arvioitava säännöllisesti. Arviointi voidaan toteuttaa sisäisenä itsearviointina tai käyttämällä ulkopuolista arvioijaa. Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten tulee toteuttaa itsearviointi vuosittain. Arvioinnin keskeisistä tuloksista tulee raportoida kaupungin omistajaohjauksen yksikölle.

10.7 HALLITUKSEN TOIMIKUNNAT

Yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmän toimivuus vaatii, että hallitustyöskentely järjestetään mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Hallituksen vastuulle kuuluvien asioiden valmistelua voidaan tehostaa hallituksen jäsenistä koostuvien toimikuntien perustamisella. Tällainen voi olla esimerkiksi rakennustoimikunta isoa rakennusprojektia varten. Toimikunta perustetaan hallituksen päätöksellä ja siitä ja sen tehtävistä tehdään merkintä pöytäkirjaan.

Toimikunnan tulee raportoida työstään säännöllisesti hallitukselle. Toimikunnan toiminnasta ja jäsenistä on informoitava toimintakertomuksessa.

10.8 TOIMITUSJOHTAJA

Tytäryhteisöllä tulee olla osakeyhtiössä toimitusjohtaja ja muussa yhteisössä toiminnanjohtaja tai vastaava toiminnan juoksevista asioista vastaava toimihenkilö.

Jos toimitusjohtajan tehtävien päätoimiselle hoidolle ei ole perusteita, tehtävä voidaan järjestää ostopalveluna kaupunkikonsernin toiselta tytäryhteisöltä taikka ulkopuoliselta saman toimialan hyvin osaavalta taholta.

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa valitsee hallitus. Toimitusjohtajalla on oikeus erota tehtävästään ja hallitus voi erottaa toimitusjohtajan. Erottaminen tulee voimaan välittömästi, jollei hallitus päättä myöhemmästä ajankohdasta. Toimitusjohtajan työvelvoite irtisanomisaikana määräytyy toimitusjohtajasopimuksen perusteella, ellei toisin ole myöhemmin sovittu.

Toimitusjohtajan toimitusuhteen keskeisistä ehdoista on laadittava kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka hallitus hyväksyy ja jonka hallituksen puolesta allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja. Toimitusjohtajasopimus laaditaan kaupungin

vakiomuotoiselle sopimus pohjalle ja se tulee hyväksyttäväksi kaupungin omistajaohjausyksikössä. Toimitusjohtajan on ilmoitettava sivutoimensa hallituksen hyväksyttäväksi.

Eturistiriitojen välttämiseksi toimitusjohtajan on myös ilmoitettava hallitukselle omat ja lähiomaisen omistukset ja hallintoelinten jäsenyydet saman toimialan yhteisöissä taikka muut sellaiset sidonnaisuudet, joilla voi olla vaikutusta toimitusjohtajan riippumattomuuden arvioinnissa. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös olennaisia muutoksia mainituissa seikoissa.

Toimitusjohtajalla voi olla apunaan johtoryhmä, jonka kokoonpanosta ja tehtävistä päättää toimitusjohtaja.

Toimitusjohtajan tehtäviä ovat muun muassa:

- hoitaa yhteisön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti (toimitusjohtajan yleistöimivalta)
- toteuttaa hallituksen hyväksymää strategiaa
- huolehtia ja valvoa, että kaikessa yhteisön toiminnassa noudatetaan lainsäädännön ohjeita ja määräyksiä
- yhteisön liiketoimintojen suunnittelu, johtaminen ja valvonta
- yhtiön ylempien elinten, kuten hallituksen toimintojen valmistelu, esittely ja päätösten täytäntöönpano
- pitää hallituksen puheenjohtaja hyvin informoituna tytäryhteisön tilanteesta
- muun kuin hallituksen päätösvallassa olevan henkilöstön palvelukseen ottaminen
- huolehtia tavanomaisten hankinta- ja asiakassopimusten tekemisestä
- huolehtia omalta osaltaan siitä, että merkittävistä ja periaatteellisista ratkaisuista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohtoon ennakkokanta
- päättää hallituksen valtuuttamana tai kiireellisissä tapauksissa yhteisön toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden epätavallisista ja laajakantoisista toimenpiteistä sekä raportoida niistä, niin pian kuin se on mahdollista, hallitukselle ja konsernijohtolle
- vastata yhteisön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla
- huolehtia siitä, että yhteisön kaupparekisteri- ja vastaavat rekisteritiedot ovat ajan tasalla
- huolehtia siitä, että yhtiön osake- ja osakasluettelot ovat ajan tasalla
- huolehtia siitä, että yhteisölle otetaan toimitusjohtajaa ja hallitusta koskevat vastuuvakuutukset
- edustaa yhteisöä tehtäviinsä kuuluvissa asioissa
- huolehtia osaltaan siitä, että yhteisössä noudatetaan tässä ohjeessa määriteltyjä periaatteita.

Toimitusjohtaja ei saa noudattaa sellaista yhtiö- ja vuosikokouksen tai muun yhteisön toimielimen päätöstä, joka on lainvastaisena pätemätön.

10.9 JOHDON PALKKAUS, PALKKIOT JA MUUT ETUUDET

Hallituksen jäsenten kokous- ja vuosipalkkiot sekä muut etuudet määräytyvät kaupunginhallituksen hyväksymien perusteiden mukaisesti.

Mikäli hallituksen jäsenelle maksetaan kokous- ja vuosipalkkion lisäksi palkkioita myös muulla perusteella, niistä on aina ilmoitettava hallitukselle ja ne on kirjattava hallituksen pöytäkirjaan.

Hallituksen jäsenet eivät voi olla osallisena tulospalkkio- ja muissa vastaavissa järjestelmissä.

Konsernijohto seuraa ja luo yhtenäisiä periaatteita noudatettavaksi tytäryhteisöjen toimitusjohtajien palkkauksessa ja muiden etujen myöntämisessä. Konserniyhteisöjen toimitusjohtajien ja muun johdon palkkaus ja edut tulee olla linjassa muun konsernin johtotehtävien vastuiden ja velvoitteiden kanssa.

Tiedot hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle viimeksi päättyneen tilikauden aikana maksettujen palkkojen ja palkkioiden sekä luontaisetujen yhteismäärästä on ilmoitettava yhteisön toimintakertomuksessa. Vastaavat tiedot on toimitettava pyynnöstä kaupungin omistajaohjauksen yksikölle.

11 MUUT SÄÄNNÖKSET

Tämän ohjeen lisäksi tulee noudattaa osakeyhtiölain, asunto-osakeyhtiölain tai muun yhteisöä koskevan lainsäädännön säännöksiä. Kyseiset lait ovat aina ensisijaisia suhteessa kaupungin ohjeistukseen.